

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра технології виробництва продукції тваринництва
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан біолого-технологічного факультету
доцент Балабанова І.О.
 28 "серпня" 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин»**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: Другий (магістерський) рівень освіти

Спеціальність: 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

(назва спеціалізації)

Факультет: біолого -технологічний
(назва факультету кафедра)

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою спеціальністю 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»

(назва освітньої програми)

(шифр і назва спеціальності)

Розробник: Панкєєв С.П.- доцент, кандидат с.-г. наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри ТВПТ

Протокол від «27» серпня 2019 року №1

Схвалено методичною комісією факультету

Протокол від «28» серпня 2019 року №1

Схвалено на Вченій раді біолого-технологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

О.В. Ведмеденко

(прізвище та ініціали)

«27» серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4,5	Галузь знань 20 «аграрні науки та продовольства» (назва)	За вибором навчального закладу	
Змістовних частин - 4	Спеціальність 204 – «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» (шифр і назва)	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання-6 (назва)		5-й	6-й
Загальна кількість годин -135		Семестр	
		9-й	10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -4 самостійної роботи студента -2	Освітній рівень: Спеціаліст, магістр	Лекції	
		16год.	8год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		89 год.	59 год
Індивідуальні завдання: 6год.			
Вид і форма контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: **«БІОЛОГІЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН »** є формування у студентів знань та навичок з оволодіння прийомами і методами орієнтації на ринку сільськогосподарської продукції, ефективного управління виробничими, кадровими і фінансовими ресурсами підприємницьких структур (малими підприємствами, фермерськими господарствами), кваліфікованої оцінки та запобігання негативного впливу факторів навколишнього середовища, опанування маркетингових стратегій, визначення фінансових результатів

діяльності підприємства, сучасними методами управління процесами утримання, годівлі сільськогосподарських тварин.

Завдання: студент за результатами вивчення дисципліни повинен отримати знання і навички теоретичних і практичних методів сучасними методами управління процесами утримання, годівлі сільськогосподарських тварин.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: перспективи галузі тваринництва у сучасних умовах;

- сучасний генофонд сільськогосподарських тварин;
- основні перспективи сучасних молочних комплексів до ринкових умов господарювання у світі;
- удосконалення системи годівлі с.-г. тварин на основі збалансованих норм живлення;
- сучасні системи утримання і годівлі с.-г. тварин;
- сучасні методи біотехнології с.-г. тварин;
- сучасна система ідентифікації та реєстрації с.-г. тварин;

вміти:

- анатомо-фізіологічні особливості великої рогатої худоби молочного і м'ясного напрямку продуктивності;
- анатомо-фізіологічні особливості свиней вітчизняного та зарубіжного генофонду різного напрямку продуктивності;
- анатомо-фізіологічні особливості овець різного напрямку продуктивності;
- інтер'єрні тести продуктивності сільськогосподарських тварин;
- біологічні основи продуктивності сільськогосподарських тварин;
- біологія яєчної продуктивності птиці;
- біологічні основи м'ясної продуктивності сільськогосподарських тварин;
- біологія вовнової та шкіряної продуктивності;
- біологія медової продуктивності

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовна частина 1 – Корми, годівля і продуктивність сільськогосподарських тварин

Тема 1. Біохімічний склад кормів, кормових добавок, преміксів, бар і стимуляторів продуктивності с.-г. тварин.

Тема 2 . Споживання кормів та фактори, що його визначають.

Тема 3. Основні напрямки удосконалення кормової бази та годівлі тварин

Змістовна частина 2. Механізми травлення у сільськогосподарських тварин

Тема 4. Класифікація тварин відповідно до анатомічної будови травної системи

Тема 5. Порівняльна характеристика травлення. Румінація. Кормова поведінка тварин.

Змістовна частина 3. Біологічні основи молочної продуктивності тварин

Тема 6. Біохімія молочної залози і молока.

Тема 7. Фактори, що впливають на молочну продуктивність.

Тема 8. Стимулятори молочної продуктивності. Теоретичні основи виготовлення заміників молока

Змістовна частина 4. Біологічні основи м'ясної, вовнової та медової продуктивності продуктивності тварин

Тема 9. Питання регуляції м'ясної продуктивності

Тема 10. Біологічні основи формування вовнової продуктивності овець.

Тема 11. Склад та фізико-хімічні властивості воску, прополісу, бджолиної отрути, квіткового пилку та маточного молочка

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		лекції	лаб.- практ.	індивід. самостий	на працю	самостий		лекції	практичн і	індивід. самостий	на робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовна частина 1											
Корми, годівля і продуктивність сільськогосподарських тварин											
Тема 1. Біохімічний склад кормів, кормових добавок, преміксів, бар і стимуляторів продуктивності с.-г. тварин	15	2	-	-	6	7	2	-	-	5	
Тема 2. Споживання кормів та фактори, що його визначають	13	-	4	-	2	7	-	2	-	5	
Тема 3. Основні напрямки удосконалення кормової бази та годівлі тварин	6	-	4	-	2	5	-	-	-	5	
Разом за змістовим модулем 1	20	2	8	0	10	19	2	2	0	15	
Змістовна частина 2. Механізми травлення у сільськогосподарських тварин											
Тема 4. Класифікація тварин відповідно до анатомічної будови травної системи	8	2	2	-	4	5	-	-	-	5	
Тема 5. Порівняльна характеристика травлення. Румінація. Кормова поведінка тварин.	18	2	6	-	8	5	-	-	-	5	
Разом за змістовим модулем 2	26	4	8	0	12	10	0	0	0	10	
Змістовна частина 3. Біологічні основи молочної продуктивності тварин											
Тема 6. Біохімія молочної залози і молока	6	2	-	-	4	5	-	-	-	5	
Тема 7 Фактори, що впливають на молочну продуктивність.	12	2	4	-	6	14	2	2	-	10	
Тема 8 Стимулятори	8	2	2	-	4	12	2	-	-	10	

молочної продуктивності. Теоретичні основи виготовлення заміників молока										
Разом за змістовою частиною	26	6	6	0	14	31	4	2	0	25
Змістовна частина 4. Біологічні основи м'ясної, вовнової та медової продуктивності продуктивності тварин										
Тема 9. Питання регуляції м'ясної продуктивності	8	2	2	-	4	7	-	2	-	5
Тема 10. Біологічні основи формування вовнової продуктивності овець.	10	2	4	-	6	12	2	-	-	10
Склад та фізико-хімічні властивості воску, прополісу, бджолиної отрути, квіткового пилку та маточного молочка										
Разом за змістовою частиною	18	4	6	-	10	19	2	2	0	15
Всього за дисципліну	135	16	12	0	24	50	6	4	0	40

5. Теми лабораторних занять

Всього по дисципліні	59
-----------------------------	-----------

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Тема лабораторних і практичних занять	Кількість годин
1	2	3
Змістовна частина 1 - Корми, годівля і продуктивність сільськогосподарських тварин		
1	Біохімічний склад кормів, кормових добавок, преміксів, бар і стимуляторів продуктивності с.-г. тварин.	2
2	Фактори, що впливають на втрату поживних речовин в процесі заготівлі та зберігання кормів	2
3	Стимулятори продуктивності тварин, ферментні препарати та премікси у тваринництві	2
4	Удосконалення системи годівлі тварин	2
Разом:		8
Змістовна частина 2. Механізми травлення у сільськогосподарських тварин		
1	Система органів травлення сільськогосподарських тварин та птиці	2
2	Класифікація тварин відповідно до топографії процесів мікробного травлення	2
3	Розміри тварин і обмеження. Румінація	2
4	Кормова поведінка травоядних	2
Разом:		8
Змістовна частина 3. Біологічні основи молочної продуктивності тварин		
1	Біохімія молочної залози і молока	2
2	Фактори, що впливають на молочну продуктивність	4
Разом:		6
Змістовна частина 4. Біологічні основи яєчної, м'ясної, вовнової та медової продуктивності тварин		
1	М'язова тканина: структура, властивості та особливості будови у тварин.	2
2	Біологічні основи формування вовнової продуктивності овець. Хімічний склад вовни та кератину.	4
3	Фізіолого-біохімічні механізми травлення у медоносної бджоли	
4	Склад та фізико-хімічні властивості воску, прополісу, бджолиної отрути, квіткового пилку та маточного молочка	
Разом:		6

6. Тематика самостійної роботи студентів

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістова частина 1. Корми, годівля і продуктивність сільськогосподарських тварин		
1	Сучасні методи оцінки поживності кормів. Система Ван Соєста.	6
2	Фактори, що впливають на втрату поживних речовин в процесі заготівлі та зберігання кормів	6
3.	Стимулятори продуктивності тварин, ферментні препарати та премікси у тваринництві.	6
4	Споживання кормів та фактори, що його визначають	6
Разом		24
Змістова частина 2. Механізми травлення у сільськогосподарських тварин		
1	Класифікація тварин відповідно до анатомічної будови травної системи	6
2	Порівняльна характеристика травлення	6
3	Кормова поведінка травоядних по відношенню до кормів з високим вмістом клітковини	6
Разом		18
Змістовна частина 3. Біологічні основи молочної продуктивності тварин		
1	Біохімія молочної залози і молока	6
2	Теоретичні основи виготовлення заміників молока	6
3	Стимулятори молочної продуктивності	6
Разом		18
Змістова частина 4. Біологічні основи яєчної, м'ясної, вовнової та медової продуктивності тварин		
1	Взаємозв'язок процесів травлення з яєчною продуктивністю курей	10
2	Стимулятори шкіряної та вовнової продуктивності тварин	10
3	Склад та фізико-хімічні властивості воску, прополісу, бджолиної отрути, квіткового пилку та маточного молочка	10
Разом		30
Усього годин		89

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента включає:

- виконання індивідуальних завдань (рефератів, розрахункових завдань за методикою, визначеною на практичних заняттях);

- індивідуальні заняття під керівництвом викладача у позанавчальний час (консультації з питань виконання рефератів, індивідуальних розрахункових завдань);

- консультації щодо підготовки до практичних занять, модульного контролю, підсумкового контролю і дисципліни.

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента включає: виконання індивідуальних завдань (рефератів, розрахункових завдань за методикою, визначеною на практичних заняттях);

10. Методи навчання

1. Словесні методи навчання:
 - пояснення;
 - навчальна дискусія.
2. Наочні методи навчання:
 - ілюстрування;
 - демонстрування;
 - самостійне спостереження.
3. Практичні методи навчання:
 - лабораторні роботи.
4. Методи комп'ютерних технологій:
 - методи роботи з Інтернет-ресурсом;
 - методи програмного навчання.

11. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- тестування;
- письмові іспити.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль (іспит)	Всього
Змістова частина 1			Змістова частина 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10	40	100

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 -100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Частина	Назва методичного забезпечення
Частина I	1. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання.
	2. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання.
Частина II	3. Методичні рекомендації з виконання курсового проекту з дисципліни «Моделювання технологічних процесів у тваринництві» за темою «Перспективи виробництва свинини в умовах екологічних господарств» . - Херсон. - Ред. вид. Центр “Колос” ХДАУ. - 2016.- 28 с.
	4. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни ««Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин»» за темою «Перспективи органічних продуктів харчування ». - Херсон. - Ред. вид. Центр “Колос” , ХДАУ. - 2017.- 28 с.
Частина III	5. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання.
Частина IV	6. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- Виробництво свинини в приватних господарствах. - Методичні рекомендації. - Харків. - ІТ УААН.- 2003. – 25с.
- Виробництво свинини на малих фермах. - Харків.- ІТ УААН, 2003.-100с.
- Герасимов В., Рибалко В., Чорний М. та інші. Довідник з виробництва свинини. – Х.: Еспада, 2001. – 336 с.
- Саблук П.Т. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку / Інформаційно-аналітичний збірник. - Вип. 5. - К., 2005. – 64 с.
- Фермерські господарства Херсонської області / Статистичний збірник. – Херсон, 2004. – 50 с.
- Селянські фермерські господарства Херсонської області у 2002-2006 роках / Статистичний збірник. – Херсон, 2006. – 38 с.

Рекомендований бібліографічний список

Основна

1. Беліков А.А. та інш. Організація відтворення свинопоголів`я методом штучного осіменіння – науково-практичні рекомендації.- Харків.- ІТ УААН, 2004.-18 с.
2. Вейцман Л.Н. Волжские белые цесарки // Конференция по птицеводству / Тезисы докладов, г. Рига, 17-19 апреля. - 1990. - С. 127-128.
3. Гетья А.А. Организация племенного свиноводства в частных фермерских хозяйствах Южной Германии // Свиноводство. – 2004. - № 9. – 38-39.
4. Довженко В.А. Диверсифікація виробництва як фактор зниження ризику фермерських господарств. – ТНВ. – 2005. –Вип. 32. –С. 297-301.
5. Інструкція із штучного осіменіння свиней.- під ред. Ю.Ф. Мельника. - К.: Аграрна наука, 2003.-56с.
6. Іванишин Б. Повернемося лицом к страусу. - Фермерське господарство. - № 38 (310).- 2006. – С. 16.
7. Карунський О., Ярошко М. Особливості ведення галузі свинарства на прикладах господарств Німеччини // Пропозиція. – 2003. - № 8-9. – С.74-75.
8. Катеринич О., Бондаренко Ю. Нові м'ясо-яєчні популяції курей для фермерських господарств // Пропозиція. - № 5. – 2002. – С.78-79.
9. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Кушнеренко В.Г., Авраменко В.С., Ланкіна Н.П. Основні напрямки, підходи та механізми реалізації пріоритетів розвитку тваринницької галузі Херсонщини. – 2004. – 4 с.
10. Козир В., Олійник С., Мовчан Т. М'ясне скотарство у фермерському господарстві // Тваринництво України. – 2002. - № 4. – С. 85-87.
11. Коровніков Г., Колот І. Яку форму господарювання необхідно підтримувати // Тваринництво України. – 2003. - № 1. – С. 2-4.
12. Костенко В.І. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. –К., 1995
13. Костенко В.І. Практикум із скотарства і технології виробництва молока та яловичини. –К., 1996. – 250с.
14. Маслак Н.Г. Ефективність диверсифікації виробництва у селянських (фермерських) господарствах // Економіка АПК. - 1999. - № 11. - С.24-29.
15. Мельник Д.І. Тенденції і перспективи розвитку фермерства на Херсонщині // Агроінком. - № 8-9. – 2002. – С. 3234.
16. Методичні рекомендації з перспективних технологій виробництва продукції тваринництва в реформованих с.– г. підприємствах. – Херсон. – 2000.
17. Програма селекції худоби української м'ясної породи на період 2002 – 2010 рр./ А.М.Угнівенко, Л.А. Коповець, Н.В.Лук'янчук та ін. – К., 2003.

16. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси – це вся та проміжна інформація, що лежить в основі ланцюжка, який завершується досягненням поставленої мети при вивченні дисципліни «Моделювання технологічних процесів у тваринництві».

Інформаційні ресурси – це документи та масиви документів в інформаційних системах (бібліотечних архівах, фондах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах), які студент при необхідності може використати для вивчення конкретних тем, розділів дисципліни.

1. http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2295/1/Modelyuvannya_tekhnolohichnykh_protseviv_u_tvarynnytstvi_%20sam_robota.pdf
2. <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u104>
3. <http://5fan.ru/wievjob.php?id=87868>
4. space.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/1965

Мультимедійні програми:

1. Робоче та поопераційне моделювання технологічних процесів у тваринництві;
2. Критерії та визначальні фактори технологій виробництва продукції тваринництва;
3. Птахівництво – сучасна сфера агробізнесу;
4. Ринок виробництва молока в Україні;
5. Ринок виробництва яловичини в Україні;
6. Ринок тваринництва в Україні;
7. Функціонування малих форм агробізнесу у тваринництві;
8. Сучасна система ідентифікації та реєстрації с.-г. тварин;
9. Трансплантація ембріонів у тваринництві;
10. Нетрадиційні технології виробництва продукції тваринництва;

Відеоролики:

1. Біологія м'яса і м'ясних продуктів;
2. Біологія і біохімія молока і молочних продуктів;